

Weekklapper.

Op Sinterklaasdag had de Kamer de hoogeschoolkwestie weer eens voor een week verschoven. Vlaamsch recht stelt men zoo gemakkelijk uit... Veel heeren wilden meer « licht ». Dat recht voor de Vlamingen was hun te duister.

Licht ! Ik dacht aan een anecdote over twee geliefden.

Ze stonden bij de open deur. Wat deerde hun de koude ? Wat deerde hun de ijzige wind, die van de straat naar binnen woei. Ze namen afscheid van elkaar, voor vier-en-twintig lange uren.

— Lieve!ing, schat, fluisterde hij, ik houd toch zoo veel van u !

— En ik van u, antwoordde zij dwepend. Gij, licht van mijn leven, licht van mijn gedachten, licht van mijn heele bestaan, licht...

— Lucie, schreeuwde haar vader nijdig van boven, doe onmiddellijk dat licht uit, en ga naar bed !

Dat is al van hetzelfde soort licht als de franskiljons nu vragen.

« Vader, hoe wordt men het 't rapst rijk ? » vroeg een jongen. En de vader zei : « Dat is lastig te beantwoorden, maar één ding kan u wel zeggen : eerlijk duurt het langst ». En dat slaat wel goed op onzen tijd. Op vier oorlogsjaren zijn veel menschen snel rijk geworden... Men zou hun wel krijgen... de afrekening kwam... wat geduld en ze zouden niet veel plezier van hun fortuin beleven en nog veel meer hoorden we. Maar ja wel..., de waarheid bleek heel anders. Verleden week is weer van armoede, van verdriet en hartzeer een Vlaming gestorven, die nooit wat met Duitschers te maken heeft gehad, doch een heelen tijd van zijn brood beroofd werd, omdat hij in den bezettingstijd enkele Vlaamsche wetenschappelijke voordrachten hield. Maar woekeraars rijden en rotsen nog, sjacheren als vroeger en hangen nu den grooten patriot en den Vlaamschhater uit. En voor de oprechte Vlamingen, voor de trouwe Vlaamsche oud-strijders, die in de bloedgrachten beloften kregen en nu geestelijken rijkdom vragen voor hun volk — hooger onderwijs — duurt eerlijk ook wel 't langst !

't Is vermakelijk, om in de Kamer van franskiljonsche heeren te hooren, hoe lief ze onze taal hebben, « hun taal » zeggen ze, en welk een prachtige hoogeschool ze ons wenschen... te Antwerpen, Mechelen, Mannekensvere of gelijk waar, als 't maar Gent niet is. Zeggen of schrijven is heel wat anders dan « doen ».

— Wie was die arme man, dien ge daareven een frank gaaft ? vroeg men aan een heer.

— O, de vroegere schrijver van een boek, getiteld : « Vijfhonderd verschillende manieren om fortuin te verwerven », luidde het antwoord. En ja, zoo gaat het. Woorden krijgen we genoeg, de daden blijven uit. En tusschen al die lieve woorden, komt dan weer de aap uit de mouw : spot en beleedigen. Een Franschschrijvend blad vergeleek de Vlaamsche hoogeschool met een... waterplaats of laat ons maar zeggen « pissijn » : ieder eischt ze,

maar niemand wil ze voor de deur. Te Antwerpen wil men de hoogeschool niet, te Mechelen evenmin... enz. Fijne uitdrukking... Dat is zeker een staaltje van hun zoo hooggeroemde « culture latine ». Neen, niet Antwerpen, niet Brugge, niet Mechelen, ons eigen huis staat nu eenmaal te Gent en daar willen we in en de indringer moet er uit.

Een belofte moet gehouden worden, maar bij veel franskiljons is eergevoel een broos ding. 't Is als bij den man aan wien een schuldeischer vroeg: « Dus ge weigert te betalen ? Hebt ge dan geen greintje eergevoel meer in uw lijf ? » — « O, jawel », luidde 't antwoord, « als ik u daar plezier mee kan doen, ik geef het u ».

In de Kamer beginnen ze ook weldra met de militaire kwestie... En men wil de officieren verplichten Vlaamsch te leeren, oudat ze al hun soldaten zouden kunnen verstaan. De minister beweert, dat de meeste het al kennen. Ja... en dat brengt me deze geschiedenis in de gedachten :

Soldaat P. was verzocht op de teraardebestelling van een vriend. De verloven waren geschorst, maar half-verlegen waagt hij het toch zijn kommandant te vragen met opgave van de reden.

— Zijt gij familie van den overledene, vraagt de Vlaamsch-onkundige kommandant in het Fransch.

— Jawel, kommandant.

— Hebt gij daarvan een bewijs ?

— Hier zie, kommandant, deze brief — en de jongen, die wel weet dat zijn kommandant enkel voorwendt Vlaamsch te kennen, maar in feite geen woord verstaat, stopt hem den brief in handen, die enkel spreekt over de koeien en varkens uit zijn vaders stal, en de dieven die overal rondloopen.

Hoovaardig schijnt de kommandant den brief te doorsnuffelen, tot hij zegt : « Bon, congé pour deux jours ». (Goed, twee dagen verlof).

Te Antwerpen heeft men Zondag, 10 December, Pol De Mont gehuldigd, den dichter-kunstkenner, folklorist... en die eerbetuiging was ruim verdiend.

Pol De Mont is geboren te Wambeek, in het Payottenland (1857). Zijn moeder heeft veel bijgedragen tot de ontwikkeling van zijn gevoel. Zij kende bijna al onze Vlaamsche liederen, wist boeiend te vertellen en wees haar zoon op de schoonheid der natuur. Ook is hij zeer dankbaar jegens een dier degelijke dorpsonderwijzers, die zooveel nut hebben gedaan. Het was Johannes, Casimir Van Leemputten. De koster van Wambeek, Alfons Van Genck, leerde den knaap zingen en spelen. Pol De Mont nam deel aan de studentenbeweging en werd de bekende Vlaamsche strijder.

Van Pol De Mont herinner ik u deze regelen :

« Houdt u recht en ziet niet omme »,

't is der vaadren schoonste lied.

Houdt u recht en ziet niet omme :

Volk, vergeet die leuze niet

Geen bespotter kan u schelen,

zet den dommen schreeuwer stom !
 en, stond 't mes al op uw kelen
 houdt u recht en ziet niet om !

Op 13 December herdenkt men de H. Lucia, die in veel streken van Italië door de kinderen vereerd wordt, zooals Sinterklaas hier. Zij woonde in de 4^e eeuw te Syracuse, op het eiland Sicilië. Zij was was Christin geworden door haar moeder en toen deze ziek lag, deed de dochter een gelofte voor haar genezing. Ze beloofde maagd te blijven. De rechter Pascal vervolgde haar, om haar Christendom en veroordeelde de maagd, om ten toon gesteld te worden op een plaats van zedeloosheid. De overlevering zegt, dat geen soldatenmacht, geen span ossen haar er heen kon brengen. Lucia stond als vastgeworteld in den grond. Toen liet de beul brandstof om haar stapelen en die aansteken. De vlammen hinderden haar niet. Ten laatste maakte men met een degenstoot door haar keel een einde aan haar leven.

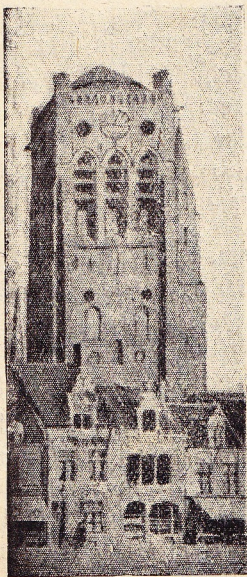
En om nog even op Sinterklaas terug te keeren, het laatst verschenen nummer van A. Hans' Kinderbibliotheek is een boeiend verhaal, Sinterklaas in 't Veerhuis, een geschiedenis aan de Beneden Schelde. Het bevat drie prenten en kost maar 50 centiem. Wie op die bibliotheek geabonneerd is, krijgt elke week een deeltje thuis (6 fr. 50 per drie maanden. B. Hans, Huis Guido Gezelle, Contich. En ook bij dagbladverkoopers). En zoo verzamelt men een waren schat in 't gezin voor de kinderen. 't Laatste blaadje uit dit werkje is het volgende :

SINTERKLAAS IN ONS LAND.

In ons land zijn drie gemeenten naar Sint-Nicolaas genoemd, de bekende stad in het Waasland, een dorp bij Luik, en naar men wil, ook Koolkerke bij Brugge, dat vroeger Sint-Nikolaaskerke zou geheeten hebben.

Sint-Nicolaas of Sinterklaas, zooals we thans zeggen, is ook de patroon der zeevaarders en in de Hollandsche zeeplaatsen wordt zijn dag nog druk gevierd door de matrozen. Vroeger echter meer dan nu. Dan liepen de varensgezellen 's avonds vóór 6 December gemaskerd, staken ze vuurwerk af en werden ze bij vrienden en kennissen aan huis getraceerd.

Veel kerken bij ons zijn naar Sint-Nicolaas genoemd. En we plaatsen hier den kloeken Sint-Nicolaastoren van Veurne, waarin de bekende, groote klok het « Bontje » hangt. Van dien toren werd door onze soldaten vier jaren lang de wacht gehouden, in die bange oorlogsdagen, toen zooveel kinderen aan Sinterklaas vroegen toch hun vader of broeder spoedig thuis te brengen.

Sint-Nicolaastoren
 te Veurne.

N^r 7. Prijs 35 cent. — Abonn. per jaar 20,80 fr. 16 December 1922.

'T VLAAMSCH GEZIN

Geïllustreerd Weekblad

Redactie-Uitgave : Gebr. HANS, Contich.

Filips Van Artevelde

en andere verhalen

door A. HANS

